

Traditioner, oberoende & Eurasianism

- En diskursanalys av Rysslands identitet i skapandet av den
Eurasiska Europeiska Unionen.

Abstract

Identity. A widely discussed subject analyzed in this thesis. The intent of the thesis is to perform a discourse analysis of how Russian identity is constructed and how it transforms in time. This is realized by utilizing the theories and deconstructing methods by Ernesto Laclau and Chantal Mouffe. In addition Laclau, Mouffe and Slavoj Žižeks related theories on construction of political identities is used in order to achieve a wider perspective. The deconstruction of the identity is based on several speeches and interviews given by Eurasian Economic Commission Chairman Viktor Christenko and Russian Federation President Vladimir Putin.

In order to map out a transformation in the discourse, the discourse is analyzed in two different steps. First the early time period when the Eurasian Economic Union is proposed, the second when the EAEU is being implemented. The conclusion of the thesis is that the Russian construction of the identity is based around the concepts of self-sufficing, pragmatism, equivalence, traditional values and openness, just to name a few. The observed transition in the Russian identity is mainly based on the perceived notion of being excluded by western states and spheres of influence, most notably by the European Union.

Keywords: Rysk, Ryssland, diskursteori, identitet, EAEU, Laclau, Mouffe, Žižek
Word count: 9901

Innehållsförteckning

1.	En introduktion till ämnet.....	4
1.1	Frågeställning och syfte.....	5
1.2	Den diskursiva kontexten.....	5
1.3	Att bygga vidare på tidigare forskning.....	6
2.	Diskursanalysen som metod	8
2.1	Språket, teorin och diskursanalysen.....	8
2.2	Diskursteorin av Laclau och Mouffe.....	9
2.3	Avgränsningar av diskurs och material.....	10
2.4	Material.....	10
3.	Žižek och identitetens föränderlighet	12
3.1	Identiteten i och för sig själv.....	12
3.2	Den kausala anledningskedjan.....	13
4.	Analys av materialet.....	16
4.1	Det som konstituerar det ryska.....	16
4.2	Det antagonistiska <i>icke</i> -ryska.....	22
4.2	Förändring över tid och ekvivalenskedjan.....	24
5.	Sammanfattning & diskussion.....	27
6.	Referenser.....	29
6.1	Primära källor	29
6.2	Sekundära källor.....	30

1. En introduktion till ämnet

Ryssland är ett land som ständigt står i fokus i samhällsdebatten. Världen både förskräcks, inspireras, hotas av och beundrar den Ryska Federationen, ibland på samma gång. Flertalet stater strävar efter att bli mer västerländska och moderna, men i Ryssland ses inte vägen till att nå väst som något självklart. Sovjetunionen bestod av flertalet olika nationella grupper med en gemensam identitet. Det talades om en första och andra värld i ett system med två motpoler. Efter Sovjetunionens upplösning uppstod flera suveräna stater, Ryssland en av dem. Men det finns ett flertal individer som definierar sig med en rysk identitet, men som inte är medborgare i en rysk stat. Detta har skapat en situation med flertalet konflikter i och mellan länder tidigare tillhörande Sovjetunionen.

Identitet är idag ett ytterst centralt begrepp som diskuteras flitigt i olika sammanhang. Identiteten har idag tagit steget ut till att inte bara definieras från ett nationellt perspektiv, utan även kommit att bli centralt ur ett internationellt perspektiv. Identitetsskapande processer har under lång tid haft nationalstaten som utgångspunkt. Det som tidigare var ett nationellt identitetsskapande ter sig nu i supranationella former. Ett exempel på detta är processen att skapa den *Eurasiska Ekonomiska Unionen*, EAEU.

Identiteten är något som ständigt är i rörelse, omformas och omstöps kontinuerligt. Den fylls med mening, vad den är och vad den inte är. Genom att definiera vad som innefattar identiteten så skapas sammanhållning och gemenskap. Men identiteten kan även skapa samma sammanhållning och gemenskap genom att definiera vad som inte ryms inom den gemensamma identiteten. Det som är centralt för den ryska identiteten är att den ska utstaka och följa sin egen väg. De ska inte låta andra grupper definiera vad den är och inte är. Den västliga identiteten är något de inte eftersträvar att kopiera, men att hämta in element av den är inte omöjligt.

Dåvarande presidentkandidat Vladimir Putin publicerade den tredje oktober 2011 en artikel i den ryska nationella dagstidningen Izvestia. I artikeln, ”*A new integration project for Eurasia: The future in the making*”, beskriver Putin de utmaningar som Ryssland står inför och hur de ska bemötas. Han utstakar en ny väg för Ryssland att bli en egen kraft, men varnar även för vad Ryssland inte ska bli. Ryssland ska av egen kraft vara en maktspelare internationellt, utan att uppslukas av den kinesiska eller amerikanska sfären. Artikeln har kommit att bli tongivande för den ekonomiska politik som Ryssland har fört under President Putins tredje mandatperiod. Rysk identitet under processen fram till EAEU är här intressant att studera då detta indikerar ett trendbrott i ryskt agerande internationellt.

1.1. Frågeställning & syfte

Denna uppsats har som syfte att genomföra en undersökning av hur den ryska identiteten dels konstrueras och dels förändras under en avgränsad tidsperiod. Uppsatsen har ett syfte av beskrivande karaktär. Enligt Teorell & Svenson bör frågeställningen vara ett ”fall av vad”, ett avgränsat fall av en större fråga¹. Med hjälp av diskursanalytiska verktyg kommer språkbruket att studeras från politiska företrädare ur ett helhetsperspektiv. Studien kommer inte att beskriva den ryska identiteten från ett europeiskt perspektiv, utan har som ambition att beskriva den ryska identiteten utifrån ett *ryskt* perspektiv. Studien kommer att vara en dekonstruktion av hur den ryska identiteten tar sig i uttryck genom olika företrädare både från ett i huvudsak ryskt håll, men även ur synsättet från företrädare för administrerande institutioner i den Europeiska Eurasiska Unionen. Den tidsperiod som kommer att undersökas är från och med det tredje kvartalet av 2011 fram till efter grundandet av EAEU det andra kvartalet 2015. Denna tidsperiod representerar den process som resulterade i etablerandet av EAEU från att konceptet först introducerades på en konkret supranationell nivå. Då identitetens konstruktion undersöks så blir diskursen central i undersökningen, diskursens föränderlighet blir intressant att studera närmare.

Forskningsproblemet konkretiseras genom frågeställningen:

Hur förändras och konstrueras den Ryska identiteten genom processen att skapa den Ekonomiska Eurasiska Unionen?

Identiteten kan vara olika beroende på vem som förmedlar identiteten. Den allmänna uppfattningen av vad identiteten är kan skilja från den som förmedlas från de högst beslutsfattande politikerna. Denna studie kommer att fokusera på den manifestation av identitet som förmedlas på de högsta nivåerna av den verkställande makten.

1.2 Den diskursiva kontexten

För att tydligt kunna förklara den undersökta diskursen är det viktigt att sätta diskursen i sin kontext². Chantal Mouffe och Ernesto Laclau har en utgångspunkt i att ”ingen diskurs är en sluten enhet”, det finns en diskurs och ett diskursivt fält som diskursen inkorporeras i³. En enskild diskurs är alltså ett fall av något större, fältet är det som innefattar de olika diskurserna, till exempel den ryska diskursen i det ortodoxa fältet. Det finns strömningar i Ryssland som menar att den ”ryska” identiteten ligger närmare en *eurasisk kärna* och att det ryska bör vara något eget, snarare än att efterlikna en

---

¹ Teorell & Svensson, 2013. s 47.

² Laclau & Mouffe, 2001. s 179.

³ Winther-Jørgensen & Phillips, 2000. s.13, 64-65.

annan identitet ⁴. Hur har då det tidigare samarbetet fram till processen av skapandet den Eurasiska Ekonomiska Unionen varit mellan de olika medlemsländerna?

Efter Sovjetunionens upplösning bildades en organisation för integrerat samarbete mellan ett flertal post-sovjetiska stater 1994, the Commonwealth of the Independent States (CIS) ⁵. Med Ryssland som den dominerande regionala makten i samarbetet fördes det fram en bild av en eurasisk regional integration. Detta för att tydligt markera att det skulle vara ett samarbete på lika villkor, snarare än ett sätt för den nya ryska federationen att bygga vidare ett imperium. Denna "eurasiska" koppling med den ryska identiteten är ett identitetsbygge ursprungligen kopplat till de ryska émigrétänkarna under tidigt 1900-tal, där den ryska identiteten ligger närmare en "eurasisk kärna" snarare än en västerländsk ⁶. Det finns än idag en bild i det ryska samhället om denna eurasiska kärna som den rätta vägen för den ryska identiteten. Flertalet länder önskade en effektiv och förenklad handel mellan länderna, vilket resulterade i bildandet av Eurasian Economic Community (EurAsEC). Idéer om att ytterligare integrera handel genom en tullunion och ekonomisk integration mellan Ryssland, Vitryssland och Kazakstan beslutades om under 2006 ⁷. Tullunionen och den vidare integrationen realiserades under 2010, respektive 2012, med implementeringen av The Customs Union (CU) och sedermera Single Economic Space (SES). Den 1 januari skapades den Eurasiska Ekonomiska Unionen, vilket medförde en inkorporering av CU och SES in i den nya unionen ⁸. Eurasian Economic Community upphörde i förmån för det nya beslutande organet i unionen Eurasian Economic Commission (EEC) ⁹. Från och med den 2 januari 2015 är även Armenien en medlemsstat i unionen som nu består av fyra medlemmar.

1.3 Att bygga vidare på tidigare forskning

En viktig komponent i den samhällsvetenskapliga forskningen ligger i att bygga vidare på tidigare forskning. Detta för att forskningen ska förbli aktuell och avancera. Teorell och Svensson beskriver detta som vetenskapens *kumulativitet*, att ge bidrag till tidigare forskning ¹⁰. På detta sätt medförs en fortsättning på tidigare arbete och dubbelarbete undviks. Forskning sker enligt Teorell och Svensson inte i enskildhet, utan är ett resultat av samverkan mellan flertalet individer.

Kanske en av de mest kända aktörerna när det kommer till forskning om rysk identitet är statsvetaren Iver B Neumann. Neumanns bok "Russia and the idea of Europe" behandlar rysk identitet under de sista åren av det Ryska Imperiet, Sovjeteran, samt under den Ryska Federationens första år som ny nation ur ett västerländskt perspektiv ¹¹. Den ryska identiteten jämförs och ställs mot den europeiska identiteten

---

⁴ Shiraev, 2013. s 60-61.

⁵ Molchanov, 2014. s 1.

⁶ Molchanov, 2014. s 2-3.

⁷ Dragneva & Wolczuk, 2012. s 1-2.

⁸ Dragneva & Wolczuk, 2012. s 13.

⁹ Eurasian Economic Commission, 2015. s 7, 37.

¹⁰ Teorell & Svensson, 2013. s 18-19.

¹¹ Neumann, 1996.

och den ryska identiteten kopplas samman med att Europa är ”den andre”¹². Neumann visar att den ryska identiteten skiftat mellan att närma sig väst och att vara avståndstagande från väst, ofta efter vartannat.

En annan forskare, Olga Malinova, vid Moscow Russian Academy of Sciences studerar även hon en period före Sovjetunionens upplösande, men med minde fokus på den politiska elitens rationella val. Malinova studerar den ryska identiteten diskursivt från ett perspektiv med mer fokus på vad som skapar dessa *rationella* val, enligt henne en mer ”känslomässig” påverkan på den ryska identiteten. Känslan av vad som är ryskt styr då diskursen, inte rationellt tänkande¹³. Denna studie har ett större fokus på det mer traditionellt ryska, något som ofta beskrivs i den ryska samhällsdebatten som ett sätt att inte förstå Ryssland på ryska villkor från ett västligt perspektiv.

När det kommer till att studera enbart den Ryska Federationens syn på rysk identitet så finns omfattande analyser av Natalia Morozova vid Central European University i Budapest. Morozova undersöker den ryska diskursen ur ett *geopolitiskt* perspektiv med ”eurasianism” som en brygga mellan den ryska utrikespolitiken och de ryska geopolitiska intressena under 00-talet¹⁴. Kopplingar görs mellan civilisatoriska idéer med Eurasien som en kontinent med ett hjärta på gränsen mellan Europa och Asien.

Denna uppsats kommer att fokusera på en tidsperiod under de senaste åren, med fokus på den egna ryska konstruktionen av identiteten, snarare än en jämförelse av identiteten i förhållande till en utmålad ”den andre”. Detta är dock en fortsättning med element från tidigare arbeten, med mindre fokus på geopolitik och det sovjetiska arvet.

---

¹² Neumann, 1996. s 19.

¹³ Malinova, 2014. s. 292.

¹⁴ Morozova, 2011.

2. Diskursanalysen som metod

När det kommer till att studera identitet vill en ofta förklara verkligheten ur människans eget perspektiv. För att göra detta behövs en närmare analys av uttrycksätt ¹⁵. Därför är en kvalitativ metod det bästa sättet att genomföra denna undersökning. En kvantitativ metod kommer inte lika nära det mer personliga perspektivet ¹⁶. Identitetsskapande processer tar sig ofta uttryck i form av text. Bergström och Boréus menar att för att en ska kunna säga något om de olika tankar som styr en individ eller en grupp så måste en studera *text* ¹⁷. Texten fungerar alltså som en form av spegel för olika tankar och idéer som samhället består av och producerar. Därför kommer denna undersökning att använda sig av ett textanalytiskt verktyg.

2.1 Språket, Teorin och Diskursanalysen

Winther-Jørgensen & Phillips talar om diskursanalysen som ett verktyg för att analysera skapandet och förändringen av identitet ¹⁸. Språkets roll är central i att studera text och denna undersökning ämnar analysera den ryska identitetens konstruerande och förändring. Diskursanalysen blir därför ett högst lämpligt redskap för att besvara frågeställningen. Diskursanalysen vilar på en *socialkonstruktivistisk* grund med identiteten som något konstruerat, då identiteten är konstruerad är den också föränderlig ¹⁹.

Författarna presenterar även några nyckelpremisser som är nödvändiga för att använda sig av diskursanalysen som ett textanalytiskt redskap för att bemöta frågeställningen ²⁰. Dels att som forskare ha en kritisk inställning till kunskapen i sig. En syn på världen där kunskapen i sig har *ärvda förutsättningar*, färgad genom kontinuitet. Kunskapen byggs socialt genom gemensam interaktion. Samt att världsbilden är i samspel med sociala handlingar. Vår världsbild styr hur vi agerar socialt. Dessa fyra grundstenar är en teoretisk utgångspunkt för den undersökning som kommer att genomsyra denna analys. Dessa förutsättningar är även en del av diskursteorins förutsättningar och teorier då de är grundförutsättningar för diskursanalysen i sig.

Diskursanalysen är både teori och metod ²¹. Winther-Jørgensen & Phillips talar om den som "*en teoretisk och metodisk helhet - en paketlösning*". De olika teoretiska förutsättningarna bygger alltså på att ett specifikt metodologiskt tillvägagångssätt. Det

---

¹⁵ Teorell & Svensson, 2013, s.11.

¹⁶ Teorell & Svensson, 2013, s.11.

¹⁷ Bergström & Boréus 2011, s.14.

¹⁸ Winther-Jørgensen & Phillips, 2000, s.7.

¹⁹ Winther-Jørgensen & Phillips, 2000, s.9.

²⁰ Winther-Jørgensen & Phillips, 2000, s.11-12.

²¹ Winther-Jørgensen & Phillips, 2000, s.10.

finns även ett särskilt värde att sammanföra olika perspektiv i undersökningen. Ett *mångperspektivistiskt* arbete kan ge en bredare förståelse, förutsatt att det finns ett sammanhängande teoretiskt ramverk som en använder sig av. Denna undersökning kommer därför att göra just detta i försök att just nå en bredare förståelse. Undersökningen kommer därför att kombinera de teoretiska delarna av både statsvetarna Chantal Mouffe & Ernesto Laclaus Diskursteori tillsammans med sociologen och filosofen Slavoj Žižeks teorier om identitetens föränderligheter.

Genom att använda och redovisa etablerade analysverktyg samt genom att i varje fall bedöma validiteten så kan intersubjektivitet nås även genom att använda sig av diskursanalys som metod för att besvara frågeställningen ²².

2.2 Diskursteorin av Laclau och Mouffe

Denna uppsats kommer ha en utgångspunkt i Diskursteorin. Teorin är utvecklad av statsvetarna Chantal Mouffe & Ernesto Laclau. Teorin är en poststrukturalistisk teori, betydelsen kan inte låsas fast eftersom språket är bristfälligt som verktyg ²³. Diskursen är i ständig förändring och omformas kontinuerligt genom att olika diskurser interagerar i ett nätverk av diskurser. Det finns en hegemonisk kamp mellan de olika diskurserna där varje enskild diskurs vill definiera vad som är det socialt korrekta sättet att tala om språkets olika betydelser ²⁴. Diskursteorin har alltså en utgångspunkt i att de olika diskurserna utgår från vad varje diskurs är, respektive vad den inte är. Den ryska identiteten byggs alltså utefter vad *den är, respektive inte är*.

Individen är determinerad av diskurserna, det finns ett tydligt helhetsperspektiv på en diskurs, där individen inte själv styr diskursen ²⁵. Denna uppsats har denna utgångspunkten, vilket gör diskursteorin mer lämpad än till exempel den kritiska diskursanalysen. Den kritiska diskursanalysen har ett tydligare fokus på individens sätt att forma diskursen ²⁶. Det finns en syn på språket i den kritiska diskursanalysen som måste ses i det sociala sammanhanget, hur det sägs, vad som sägs, samt att det är absolut nödvändigt att studera vad som har sagts innan ²⁷. Denna syn på språkets exakta definition som avgörande delar inte diskursteorin, det är heller inte detta som är uppsatsens syfte. Syftet är av en övergripande karaktär, där diskursen inte delas in i diskursiva och icke-diskursiva delar. Diskursteorin är därför bättre lämpad för syftet. Med detta sagt finns det dock stora likheter mellan diskursteorin och den kritiska diskursanalysen.

Målet är att kartlägga den process om att definiera teckens betydelser, tecken är *kontingenta* därför kan inte betydelsen fastslås ²⁸. En *dekonstruktion* av diskursen görs för att kartlägga diskursen. Diskursen delas in i *nodalpunkter (det centrala i diskursen)*, *myter (sociala rum) eller mästersignifikanter (identitet)*, *moment* (mästersignifikantens

---

²² Bergström & Boréus, 2013. s 352-353.

²³ Winther-Jørgensen & Phillips, 2000. s.13.

²⁴ Laclau & Mouffe, 2001. s50-53.

²⁵ Winther-Jørgensen & Phillips, 2000. s.22-24.

²⁶ Winther-Jørgensen & Phillips, 2000. s.13.

²⁷ Winther-Jørgensen & Phillips, 2000. s.67-68, 73-75.

²⁸ Laclau & Mouffe, 2001. s 48-52.

beståndsdelar), *differentialpositioner* (det som skiljer momenten) ²⁹. *Diskursivitetsfältet* är det som utesluts ut diskursen. *Element* är de beståndsdelar som sedan skapar moment, men diskursen är i ständig rörelse och elementen kan förändras genom att olika krafter försöker definiera elementen till sin diskurs, kampen mellan diskurserna är alltså en hegemonisk kamp om att definiera elementen till sin egen diskurs. De element som är extra benägna att omformuleras till olika betydelser kallas *flytande signifikanter* ³⁰. Detta binds samman i en *ekvivalenskedja* ³¹.

2.3 Avgränsningar av diskurs och material

Det finns ett stort antal olika tal, artiklar, intervjuer och rapporter som behandlar den ryska identiteten. Denna undersökning avgränsar sig till företrädare för den ryska federationen och företrädare för det ryska intresset inom den Eurasiska Ekonomiska Unionen. Undersökningen kommer att studera det ryska från ett ryskt perspektiv. Företrädare av andra nationaliteter kommer inte att studeras. Ej heller olika artiklar, tal och intervjuer som porträtterar Ryssland utifrån ett *utomryskt* perspektiv. Exempelvis europeiska, amerikanska eller afrikanska bilder av vad som definierar det ryska kommer inte att undersökas.

2.4 Material

Denna undersökning eftersträvar ett helhetsperspektiv. Det är viktigt att motivera val av material för en *intersubjektiv* forskning ³². Enligt Esaiasson är det specifika passager i specifika texter som kan ge denna helhetsbild av vad till exempel en identitet består av ³³. Det material som kommer att studeras är direkt kopplat till den ryska federationens företrädare, eller material kopplat till andra *ryska* företrädare. Denna uppsats är kopplad till det signifierande inom diskursen där narrativ skapas, med andra ord är det hur diskursen konstrueras i offentligheten som är av intresse. Vad som är "ryskt" genom processen att skapa den Eurasiska Ekonomiska Unionen är tydligt representerat av olika politiska företrädare. När vi studerar Ryssland diskursivt så blir offentliga rapporter, uttalanden och kommunikativa texter där narrativet skapas ³⁴.

Den ryska presidenten är en person som definierar inrikes- & utrikespolitiken ³⁵. Han beskrivs som en *representant* för Ryssland. Det är därför relevant att studera hur en tydlig representant för Ryssland förmedlar diskursen runt det "ryska". Översatta uttalanden och rapporter relaterat till skapandet av EAEU från Rysslands dåvarande presidentkandidat och sedan president Vladimir Putin kommer därför att analyseras.

---

²⁹ Laclau & Mouffe, 2001. s 108-117.

³⁰ Winther-Jørgensen & Phillips, 2000. s.35.

³¹ Winther-Jørgensen & Phillips, 2000. s.56-57.

³² Bergström & Boréus, 2011. s 358.

³³ Esaiasson m.fl. 2012, s.210-13.

³⁴ Shiraev, 2013. s 7-9.

³⁵ Shiraev, 2013. s 95-96.

Även ett ryskt perspektiv inifrån EAEU behövs för att addera ett större helhetsperspektiv på hur den ryska identiteten konstrueras. Eurasian Economic Commission, EEC, är det supranationella reglerande organet inom EAEU ³⁶. Översatta uttalanden av Ordföranden för EEC och rysk industriminister i Vladimir Putins regering med en rysk bakgrund, Viktor Christenko, kommer därför även att vara en del av materialet för uppsatsen. Översättningarna av originaltexten är genomförda direkt av ECC och den ryska regeringen och kan därför anses vara tillförlitliga översättningar. Materialet fångar narrativet i denna diskurs, och består av därför av de mest relevanta texterna huvudsakligen publicerade eller refererade av EEC eller den ryska regeringen direkt. De texterna som valts ut, av några hundratal, är de texter som har den starkaste kopplingen till det ryska och till det eurasiska.

---

³⁶ eurasiancommission.org, 2015.

3. Žižek och identitetens föränderlighet

Diskursanalysen i sig innehåller ontologiska och epistemologiska premisser, vilket medför att teorin måste vara förankrad i dessa premisser ³⁷. Teoretiska element finns alltså som en del av diskursteorin. Den teoretiska grunden för denna undersökning kommer att vila på Ernesto Laclaus och Chantal Mouffes Diskursteori och Slavoj Žižeks teorier, kopplade till diskursteorin som metod. Båda tillhör det som de båda beskriver som ”den nya vänstern” med en till viss del ontologisk realistisk hållning på marxistisk grund samtidigt med en relativistisk epistemologisk hållning ³⁸. Ontologin och epistemologin kan inte delas upp, utan är beroende av varandra, vilket löser upp distinktionen. Žižeks och Laclau har alltså en tydlig koppling mellan varandras teorier, en förutsättning för att kunna använda Žižeks teorier tillsammans med Laclaus diskursteori. Båda har en tydlig poststrukturalistisk utgångspunkt.

Žižek har en holistisk syn och baserar sina teorier på hegelianism och Lacanism ³⁹. Žižek hämtar mycket inspiration från Hegels ”Essenslogik”, där något både är relativt men samtidigt realistiskt, för att förklara identiteter. Laclau ser inte individen som tillräckligt stark att själv föra fram diskursen, utan som en representant för en större kollektiv bakomliggande kraft ⁴⁰. Med detta sagt är det dock möjligt för individen att vara en påverkande kraft, att manipulera, men den är inkapabel att föra den själv ensamt. En bild av objektivism där individen måste reagera och förhålla sig till diskursen. Žižek ger en något annorlunda roll för subjektet, som kan forma det trots att det blir format av diskursen ⁴¹. Han beskriver de olika komponenter som konstruerar identiteten i en huvudsaklig modell.

3.1 Identiteten i och för sig själv

Essensens logik är en annan central del i Žižeks teorier om identitet. ”*I sig själv - för sig själv*” är det viktiga bandet som styr identiteten ⁴². Identiteten är både något ”i sig själv” och ”för sig själv” samtidigt. Det finns en *antagonism* mellan grund och anledningar. Till exempel identitetens inre essens, kärnan, och dess yttre omständigheter. Žižek frågar sig om identiteten skapas av sig självt eller av externa förutsättningar? Med en utgångspunkt från Hegels syn drar han slutsatsen att vi kan välja, men bara från *ärvda förutsättningar*. Identiteten är alltså inte bestämd av yttre förutsättningar eller inre essens, utan en tidigare social konstruktion. En tydlig koppling till diskursanalysens syn med att representationer av verkligheten är bidragande till att

³⁷ Winther-Jørgensen & Phillips, 2000. s.10-12.

³⁸ Laclau 1994. s. 2-3, 11-13.

³⁹ Žižek 1994. s. 40-44.

⁴⁰ Laclau, 1994. s. 23.

⁴¹ Sinnerbrink, Robert, 2008.

⁴² Žižek 1994. s. 58-65.

skapa verkligheten ⁴³. Den ryska identiteten skulle alltså vara byggd på ett arv av vad den tidigare var. Identitetens tidigare förutsättningar färgar med andra ord de olika val som görs. Valen är inte rena rationella val. Poängen som Žižek gör är att det finns ett band mellan de yttre omständigheterna som påverkar och den rena inre kärnan. Både i identiteten självt och i de valen som styr identitetens föränderlighet. Individerna accepterar existens när intuition med empiriskt material *passivt* konfirmerar existensen ⁴⁴. Identiteten uppstår därmed när intuitionen konfirmerar för oss att den faktiskt finns. Identiteten är besläktad till sig själv med tidigare förmågor och egenskaper den hade, identitetens föränderlighet. Vi är i grunden rotlösa, därför kommer vi aldrig hitta vår identitet ⁴⁵. Slumpen är en faktor.

Identitetens varande i sig självt är tautologiskt enligt Žižek ⁴⁶. Identiteten adderar inget, till exempel identiteten jude adderar inget innehåll till identitetens beståndsdelar. Att namnge identiteter kan indirekt faktiskt dölja innehållet ⁴⁷. Etiketterande innebär en gömd grund för vad det innehåller. Innehållet är därför viktigast att tala om, inte namnet på identiteten i sig, *dekonstruktion* avslöjar innehållet.

Kontinuitet är bundet till identitet ⁴⁸. Är identitet ontologiskt i sig själv? Eller epistemologiskt? Ett uttryck för att vi inte vet hela kedjan bakom förloppet. Det finns ett brott i kedjan mellan kontinuiteten och identiteten. Verkligheten är given enligt Žižek. Den existerade före kunskapen. Kunskapen är något vi själva skapade. Kontinuiteten är en del av verkligheten självt, något som är bortom oss och vår tolkning, samtidigt som verkligheten är något vi skapar.

Det är både något ”i sig själv” och ”för sig själv”. Kontinuiteten och identiteten är därför något ”i sig själv” genom att finnas utan oss och ”för sig själv” genom att vara något som finns genom att vi tolkar det. Enligt Žižek något som spräcker ontologiska och epistemologiska ramar.

Identitet kan skapas genom en *realiserande* process, aktualiserande av det möjliga ⁴⁹. Det effektivaste sättet att visa vad du möjligen kan är att aktualisera det, att faktiskt göra det. Möjligheten är både mer och mindre än vad begreppet ger intryck av. Mer genom att möjligheterna för vad en teoretiskt kan göra är större och samtidigt mindre än vad en faktiskt har gjort eller gör.

3.2 Den kausala anledningskedjan

Žižek beskriver en modell av en kausal anledningskedja (fig. 1) som en länk mellan de val en gör (Signifikant 1) och de anledningar som baseras på kunskap (Signifikant 2) ⁵⁰. Signifikant 1, som är mästersignifikanten använder sig av signifikant 2. I den kausala anledningskedjan så finns det ett mellanrum som inte kan förklaras genom den tidigare

---

⁴³ Winther-Jørgensen & Phillips, 2000. s.15.

⁴⁴ Žižek 1994. s 60-63.

⁴⁵ Bergström & Boréus, 2011. s 349.

⁴⁶ Žižek 1994. s 60.

⁴⁷ Žižek 1994. s 62.

⁴⁸ Žižek 1994. s 65-66.

⁴⁹ Žižek 1994. s 68-69.

⁵⁰ Žižek 1994. s.40-46.

delen av kedjan. Detta symboliserar att när en väljer så baseras valen helt enkelt inte enbart på kunskap en besitter, utan på något annat. Žižek förklarar detta med att val som görs sker genom en konstruktion av egna anledningar. Det här gapet mellan kunskapen och valet beskrivs som ”*transferensförhållandet*”. Det hela liknas med sann kärlek, det går att ange saker som en tycker om med en person, men *känslan* av kärlek till personen kan inte beskrivas med ord, utan är en obeskrivlig känsla, detta är transferensförhållandet. Kärleken har sina egna grunder. Där finns i det hela ett index av imperfektion, en känner för något trots dess brister. Detta förklaras med att vi sätter våra egna förutsättningar. Transferensförhållandet är det motsägelsefulla i att se perfektion i det som förkroppsligar imperfektion. Vi sätter handlingar i ett större perspektiv retroaktivt, vilket ger handlingarna en självverkänd mening. Traditioner kan legitimeras genom att det är en tradition. Detta för att vi verkar i det ”förutsatta” så pass mycket att det kan vara sanning.

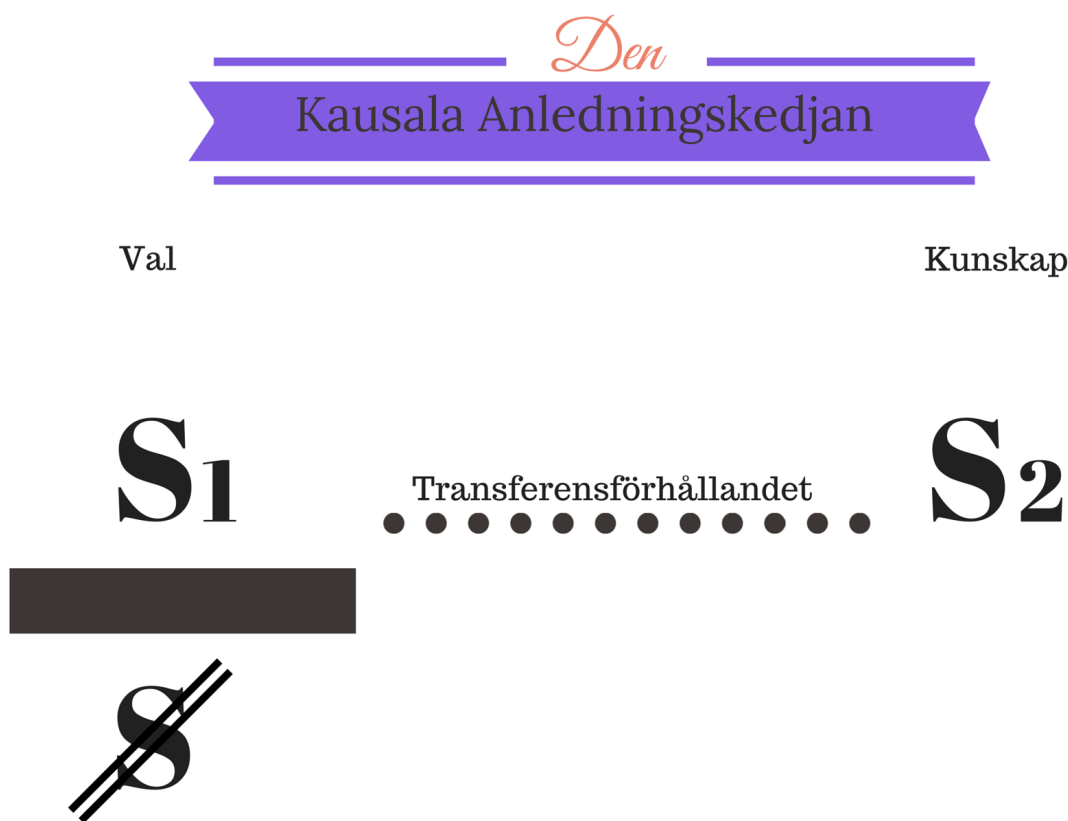

Fig.1 Källa: Egen framställning utifrån Žižeks modell

Enligt Žižek är identiteten inte något som i sig självt identifieras enkelt, som att en bil är en bil, utan identiteten är något hänger på vad som *skiljer* den. Identiteten bygger på

olika egenskaper, vad som skiljer den från annat, *antagonism*. Identiteten innehåller motsättningar. En Mor är Mor till sin dotter men samtidigt Dotter till någon annan. Motsättningen i identiteten anger det antagonistiska förhållandet i hur identiteten uppfattas "utifrån" (vad en är för andra), samt vad en är "inifrån" (hur en definierar sig själv), kontingens. Ett annat exempel på hur motsättningen skapar identiteten är *oppositionell bestämning*. Ett exempel på detta är när en politisk agent kritiserar en annan politisk agent för att endast ha det egna partiets intresse för att vinna väljare ⁵¹. Genom detta lanseras det egna partiet som ett neutralt alternativ för statens bästa, samtidigt som agenten nu själv endast har det egna partiets intresse för att vinna väljare. En motsättning som används i att konstruera den egna identiteten.

När vi vill ha den opreciserade variabeln X så identifierar vi oss själva med en viss självbild vi målar upp, ett ideal ego, av oss själva vilja ha den opreciserade variabeln X ⁵². Vi kan identifiera med den andres begär att vilja ha den opreciserade variabeln X för att vårt begär är att bli begärd av den andras begär. Enkelt sagt att vi vill ha den andres begär. Detta gör att vi identifierar med den andre. En identitet skapas runt begäret. Identiteten blir att samlas runt begäret som fungerar som en bindande kedja. Den ryska identiteten konstrueras alltså när vi identifierar med subjektets X:s position och förändras genom att subjektetspositionen ändras.

Den överstrukna signifikanten symboliserar tomrummet av att definiera sig själv ⁵³. S1 är mandatet som ges av egen definition och definition av andra genom val. Utanför dina relationer är du inget, men samtidigt så skapar du dig själv, kontingent. Avståndet mellan mästersignifikanten och subjektet visar på att jaget är avskilt från sig själv. Detta är motsättningen. Identiteten definieras av dina relationer endast och samtidigt som du definierar dig själv, vi är *rotlösa*, därför söker vi en identitet. Transferensförhållandet, det förutsatta, skillnaden och antagonismen är alltså de komponenter som skapar identitetens kedja. Dessa mästersignifikanter är även något som Laclau inkorporerar med ekvivalenskedjor (nätet som binder ihop de olika beståndsdelarna i teorin), Winther-Jørgensen & Phillips liknar mästersignifikanterna med nodalpunkterna och myterna ^{54 55 56}.

---

⁵¹ Žižek 1994. s 46-47.

⁵² Žižek 1994. s 70-71.

⁵³ Žižek 1994. s 44-45.

⁵⁴ Winther-Jørgensen & Phillips, 2000. s 49-51.

⁵⁵ Laclau, 1994. s 31-33.

⁵⁶ Winther-Jørgensen & Phillips, 2000. s 57.

4. Analys av materialet

Här genomförs en analys av materialet med hjälp av de metodologiska och teoretiska verktygen i stävan till entydighet i diskursen på alla nivåer. För ökad tydlighet och transparens används citeringar ur de olika analyskällorna. Analysen är dock av materialet i sin helhet och citaten ska därför inte misstas för att vara hela materialet. Citaten som är utvalda används som tydliga exempel på identitetens konstruktion. Lantieri beskriver diskursens centrum som "points de capiton", de privilegierade *signifikanterna* som är de centrala delarna i de olika diskurserna⁵⁷. Laclau och Mouffe beskriver detta som *nodalpunkten*. Den centrala nodalpunkten i denna undersökning är en identitet (*mästersignifikant*), då det som är och inte är "ryska". En etablering av en *ekvivalenskedja* sker, både för vad det "ryska" är och för vad det inte är.

4.1 Det som konstituerar det "Ryska"

Det som konstituerar den "ryska" identiteten identifieras genom denna analys genom en nodalpunkt. I detta fall är nodalpunkten en mästersignifikant då det är en *identitet* som dekonstrueras. "Ryssland" är här mästersignifikanten och är den centrala ständigt återkommande punkten i diskursen. Ryssland blir även en flytande signifikant, då den måste ställas i relation till andra identiteter för att få en differentierande mening. Den ryska identiteten länkas ofta direkt med den "Eurasiska", som är det starkaste diskursiva momentet:

*"We are making integration a comprehensible, sustainable, and long-term project, attractive to both individuals and businesses, that operates independently from fluctuations in the current political environment or any other circumstances". Putin 04-10-2011*⁵⁸.

I denna artikel skriven i tidningen Izvestia beskriver Putin den ryska identiteten kopplad till den Eurasiska. Det ryska hjärtat ligger närmast de centrala delarna av Eurasien, snarare än att vara en del av den rent europeiska eller asiatiska identiteten. Den ryska identiteten är något eget, något självständigt. Självständigheten är ett moment som identifieras i den ryska diskursen. Citatet visar tydligt att Ryssland inte ska påverkas av olika ekonomiska eller politiska kriser i de olika delarna av världen, utan stå på egna ben. Putin använder begreppet "vi" omväxlande till "det ryska" eller "Ryssland", samt till det "Eurasiska".

---

⁵⁷ Laclau & Mouffe, 2001. s 112-113.

⁵⁸ Putin, 04-10-2011.

Ett öppet samarbete med starkt nationellt självbestämmande är kärnan i det eurasiska samarbetet:

"Our integration - is an open source project...We are ready to cooperate with anyone who is interested in a strong partnership and cooperation between our countries". Putin 19-10-2011 ⁵⁹.

Även Viktor Christenko talar om öppenhet och självbestämmande:

"I don't believe that one can buy friends or partners... The right way is the one of self-determination and choice". Christenko 28-11-2012 ⁶⁰.

Ryssland värnar om självständigheten och självbestämmanderätten, det är inte deras roll att tvinga in någon i ett eurasiskt samarbete. Ryssland värnar inte bara om sin egen självbestämmanderätt, utan även om självbestämmanderätten som sådan. Alla länders rätt till suveränitet är en del av de ryska värderingarna. "Suveränt" blir ett moment som genom artikulation knyts till det ryska i diskursen.

Det ryska folket beskrivs som ett öppet, demokratiskt folk, mottagliga för att samarbeta med alla stater och organisationer som har ett intresse av att göra så. Den ryska identiteten beskrivs som samarbetsvillig. Men det impliceras även att det ska vara ett likvärdigt samarbete. "Öppenheten" blir ett moment i diskursen då det definieras under den tidigare delen av processen, vad det innebär med öppenhet har en tydlig roll i diskursen. Även "demokratiskt" är ett moment som knyts nära den ryska diskursen, men samtidigt är det inte exkluderande. Även västvärlden ses som högst demokratiskt. Staterna ska ta tillvara de ryska intressena, mot att Ryssland i gengäld tar tillvara intressena för staterna i samarbetet. Det eurasiska samarbetet inom den Eurasiska Ekonomiska Unionen ska alltså vara ett djupgående samarbete. Denna bild förstärks även av Ordföranden för EEC, Viktor Christenko:

"Of course, mutual trade is of great value. However, it is a process, one can say, of the current economic life. Trade alone is not enough to make long-term prospects understandable and acceptable for everyone, as well as stable. The other degrees of "freedom" should be added to achieve this". Christenko 11-28-2012 ⁶¹.

Ryssland ska alltså integreras ytterligare med de olika ekonomiska systemen i EAEU-länderna. Ländernas ekonomiska integration är hjärtat i samarbetet. Christenko hävdar vidare att det relevanta inte är var kapitalägarna kommer ifrån, att det inte nödvändigtvis måste vara ryska ägare till ryska företag. Det ryska är alltså ett fullständigt *likvärdigt* samarbete mellan tre olika stater, den ryska rollen är en likvärdig spelare. "Likvärdig" är ett annat moment som definieras i diskursen. Samtidigt talar Christenko om att Ryssland kommer ha en ledande roll i att hjälpa de andra medlemmarna i EAEU att bli medlemmar i WTO.

"Europe - is not just a geographical concept, it is first and foremost a cultural concept. We are united with Europe by common values, which are based primarily on

---

⁵⁹ Putin, 19-10-2011.

⁶⁰ Christenko, 28-11-2012.

⁶¹ Christenko, 11-28-2012.

Christian values, but not only that. Even people who consider themselves atheists, still brought up on Christian values". Putin 17-10-2011 ⁶².

Ryssland beskrivs även som länkat till Europa, detta genom en gemensam värdegrund. Den europeiska identiteten beskrivs ur ett ryskt perspektiv som något som styrs av värderingar, inte enbart geografiska gränser. Europa är alltså inte främst en geografisk enhet, utan en kulturell enhet. Genom att definiera Europa som en främst kulturell entitet, så öppnar detta upp för en syn om att de geografiska gränserna kan omdefinieras. Det antyds att även det ryska beskrivs som en identitet konstruerad främst på kulturella värderingar och traditioner. "Traditionell" blir alltså även detta ett moment i diskursen som genom artikulation kopplas till den ryska identiteten. Det finns alltså en syn på Europa som en samarbetspartner med Ryssland, en av flera poler i ett multipolärt system. Putin appellerar till en europeisk solidaritet med Ryssland. Detta visar på identitetens kontingens som Žižek talar om, identiteten kan vara flera saker samtidigt ⁶³. Ryssland identifierar sig själv på flera olika sätt, både en västlig och en östlig identitet.

Men den ryska identiteten är inte bara en identitet relaterad till Europa. Den ryska identiteten ligger även nära en asiatisk identitet ⁶⁴. Den asiatiska identiteten beskrivs även den som en viktig pol, samt en identitet som har gemensamma drag med den ryska.

"Even though quite recently, ten years ago, some people thought that the world had become unipolar; some of my former colleagues told me so at the time. Today, no one thinks so". Putin 12-12-2012 ⁶⁵.

Putin beskriver även en syn om att världen rör sig i en multipolär riktning. (Jämför ex. Waltz ⁶⁶). I denna multipolära värld så är Ryssland en essentiell och viktig spelare, till skillnad från tiden kring millenieskiftet då det fanns en betydligt större motsättning mellan väst och den övriga världen. Vid denna tidpunkten beskrivs en ökande multipolarism, något som Ryssland värnar om. Den ryska rollen är en roll som en viktig nyckelspelare tillsammans med både Nordamerika, Europa, Afrika, och Asien.

"We have made a firm choice in favor of openness and integration into international economic developments. We did not abandon this choice during the trials of the crisis period, and we will not change it now". Putin (om Rysslands roll internationellt och i den eurasiska regionen) 21-06-2012 ⁶⁷.

Principfasthet, och bestämdhet är det som Putin beskriver här. Ryssar vänder inte kappan efter vinden när det blåser. De har beslutat sig för att integreras i den eurasiska marknaden och det är där de kommer att integreras. Detta oavsett de olika påtryckningar en påträffar från externa parter. Putin markerar tydligt den ryska öppenheten även i detta exempel. Den ryska öppenheten är någon som är en tydlig rysk princip de står fast vid.

Christenko talar om denna öppenhet som den vitala nyckeln till modernisering:

---

⁶² Putin, 17-10-2011.

⁶³ Žižek, 1994. s 44-45.

⁶⁴ Putin, 04-10-2011.

⁶⁵ Putin, 12-12-2012.

⁶⁶ Waltz, 2000.

⁶⁷ Putin, 21-06-2012.

"Adapting to the new conditions is a complex process. Obviously, we cannot do without modernization of our industry, agricultural sector and infrastructure. And claims that everything has been lost because someone joined someone will not modernize anything and will not help at all". Christenko 11-28-2012 ⁶⁸.

Ryssland är alltså inte fullständigt modernt, utan genomgår en process för att moderniseras. Målet är alltså att modernisera Ryssland, men Christenko talar inte nödvändigtvis om att en modernisering behöver innebära att en har en moderniseringsmodell av samma typ som västerländska stater. Moderniseringen ska vara en rysk modernisering på ryska villkor där den ryska industrin och infrastrukturen moderniseras genom ökad och förenklad handel mellan de eurasiska staterna. "Modern" är alltså ett element, men inte något Ryssland vill göra till ett moment i den ryska diskursen vid denna tidpunkt. Vidare beskriver Christenko hur Ryssland och den Eurasiska Ekonomiska Unionen inte påverkas av tryck utifrån. Den ryska ekonomiska utvecklingen är en självständig process där Ryssland dikterar sina egna villkor.

"The government of Russia through its competent authority, the Ministry of Economic Development, replied that Russia would not request any exceptions and thought that none should be allowed. To tell the truth, I was happy to see such reply. Exceptions are similar to a cancer cell: if neglected, it grows and kills everything" . Christenko 19-12-2012 ⁶⁹.

Ryssland har en pragmatisk och realistisk hållning. Det eurasiska samarbetet ska vara rättvist fördelat. Ingen ska tillåtas specifika undantag från de olika regler som konstituerar det eurasiska samarbetet. "Pragmatisk" är alltså något ryskt, ytterligare ett moment i vad som konstituerar den ryska diskursen.

"We are not going to create fenced territories. It's vice versa: we believe that we will become economically stronger as an integration alliance in order not only to mitigate the negative consequences of global instability, but also actively position ourselves in external markets". Christenko 15-11-2012 ⁷⁰.

Öppenhet är vägen. Fri rörlighet av arbetskraft, kapital, tjänster och varor är den Eurasiska modellen. Detta samarbete ska inte vara exkluderande, det ska vara integrerande. Denna ryska roll är även något som även detta kan ses som ett ryskt svar på den ökande graden av globalisering i den internationella handeln ⁷¹.

Vilken förändring i diskursen går då att urskilja när det kommer till det konstituerande? Jämförs den tidigare tidsperioden med den senare så har diskursen kring öppenheten och demokratin förändrats. Det finns nu en allt tydligare antagonism utifrån, då Ryssland känner sig attackerad genom att anklagas för att ha en bristfällig demokratisk process:

---

⁶⁸ Christenko, 11-28-2012.

⁶⁹ Christenko, 19-12-2012.

⁷⁰ Christenko, 15-11-2012.

⁷¹ Polegkyi, 2011, s 12.

"Here today we have a multi-party system. It is, of course, criticized, they say that we have no real opposition. I do not agree with this, i strongly disagree: we really have a multi-party system. There are parliamentary parties, and they behave quite tough during election campaigns". Putin 29-08-2014 ⁷².

Den ryska identiteten är inte lika decentrerad och fragmenterad, en västlig och en östlig komponent är inte lika centralt i att vara rysk. Den ryska diskursen försöker nu binda elementet "oberoende" närmare den ryska identiteten och presentera detta som ett moment inom den ryska diskursen. Vidare talar Putin om att ryssar inte vill separera sig från omvärlden - "we are in no way trying to separate ourselves from the rest of the world" ⁷³. I undertonerna ligger att Ryssland *blir* utestängt, det utestänger inte sig. Västvärlden är den utestängande motparten.

Det sker även en omformning i tonläget gentemot EAEU:

"Here you know that Nazarbayev is a very competent manager ... he's created a state on the territory on which the state was never. The Kazakhs had no state ever - he created it. In this sense it is unique to post-Soviet people and for Kazakhstan too". Putin 29-08-2014 ⁷⁴.

Här sker en tydlig förändring i diskursen gällande den ryska rollen inom EAEU. Tidigare har det talats om vikten av att ha ett fullständigt likvärdigt samarbete, detta omdefinieras nu. Kazakhstans President, Nursultan Nazarbayev, lovordas och beskrivs som den som har gett Kazakerna en egen stat. Samtidigt säger Putin med detta att Kazakhstans geografiska territorium saknar en historia av att tidigare vara en stat. Genom att inte erkänna Kazakhstans tidiga historia som en självständig nation, blir nu den näst största medlemmen i det eurasiska samarbetet inte en likvärdig medlem längre. Den ryska positionen inom unionen blir förstärkt, har en längre bakgrund och en rikare historia. Diskursen knyter allt oftare an till momentet "ledande". Även Christenko visar ett större avståndstagande till den europeiska och västerländska identiteten som något ryskt:

"An opinion prevails in Europe that the second most dangerous addiction after a drug one is an addiction to energy carriers from the East. Great ideas of the recent past are now forgotten." Christenko 24-04-2014 ⁷⁵.

Det som Christenko antyder här är att EU:s politiker har blivit nästan på gränsen till paranoida. Genom att frukta ett återupprepande av ett kallt krig är de själva de som driver på att ett nytt kallt krig kommer att uppstå mellan öst och väst. Den avfrostning i relationen mellan öst och väst som skett sedan murens fall avstannar. Genom oppositionell bestämning (enligt Žižeks modell ⁷⁶) positionerar samtidigt Ryssland sig självt som ett resonabelt alternativ på den globala världsscenen. Det förmedlas en bild av att Ryssland arbetar för att värma upp relationen. Det sker här en diskursiv förändring där det ryska nu ställs i relation till Europa på ett tydligare sätt än tidigare.

---

⁷² Putin, 29-08-2014.

⁷³ Putin, 01-07-2014

⁷⁴ Putin, 29-08-2014.

⁷⁵ Christenko, 24-04-2014.

⁷⁶ Žižek, 1994, s 46.

*We show full openness and are ready for dialog. Yet we are not going to make any special efforts to persuade Ukraine to access the CU. Our commission is not a team of propagandists touring around with concerts and entertainment programs trying to attract people to our cause". Christenko 20-01-2014*⁷⁷.

Det Christenko talar om här när han beskriver "propagandateamet" är olika företrädare för den Europeiska Unionen, som från en Rysk synvinkel har försökt locka med Ukraina till att ta EUs parti framför det ryska med hjälp av fördelaktiga löften.

"It is advantageous to remain on the spaces of the so-called large Russian world " .
*Putin 29-08-2014*⁷⁸.

När Putin talar om den "stor-ryska världen" är det en tydlig parallell till de Eurasiska idéerna. Ryssland ska välja de naturliga samarbetsparterna som ligger nära det ryska hjärtat, nämligen Kina, Indien och övriga asiatiska stater⁷⁹. Detta är i linje med de eurasiska idéerna, där Ryssland ska ta avstånd från västvärlden. Ett definierande ordval i diskursen där Putin tydligt tar ställning på ett sätt som skiljer från tidigare delar av diskursen. Det "eurasiska" är nu tydligt ett moment i diskursen, tidigare var det inte exkluderande mot väst. Christenko talar nu även om nationalitet som mindre viktigt för att definiera det ryska:

*"Though i even do not dare call them migrant workers, as citizens of the countries of the Union, will be essentially the same rights on the same property". Christenko 01-02-2015*⁸⁰.

Enade av nationaliteter och tydlig koppling till det eurasiska. Detta är något som även Putin talar om⁸¹. Nationalitet är nu inte lika definierande i diskursen, delar du värderingarna och reglerna för det ryska kan du ses som rysk. Diskursen har överlag en tendens till att centrera de olika värdefrågorna som något som konstituerar och inkluderar det ryska. Ryska värden ska vara ett alternativ till västliga, liberala värden. Det sker alltså en tydlig gruppbyggnad kring det ryska och eurasiska som ett, tidigare i diskursen har det ryska inte varit en lika definierad grupp. Genom *realisation* av EAEU så skapas identiteten.

*"This year we faced trials that only a mature and united nation and a truly sovereign and strong state can withstand. Russia has proved that it can protect its compatriots and defend truth and fairness". Putin 04-12-2014*⁸².

Putin talar här om det ryska som sann självständighet. Ryssland är en mogen nation som nu är redo för de olika prövningar som den kan tänkas genomgå. Putin talar även om att det ryska är att sätta sina egna mål, "goals we set for ourselves"⁸³.

---

⁷⁷ Christenko, 20-01-2014.

⁷⁸ Putin, 29-08-2014.

⁷⁹ Polegkyi, s 13.

⁸⁰ Christenko, 01-02-2015.

⁸¹ Putin, 16-04-2015.

⁸² Putin, 04-12-2014.

⁸³ Putin, 29-08-2014.

4.2 Det antagonistiska *icke* ”Ryska”

I detta avsnitt presenteras analysen av det antagonistiska i diskursen, vad ”ryska” inte är. Dessa egenskaper är inkompatibla med det som karakteriseras som det ryska. Den tidigare delen av tidsperioden har en mer modest hållning till diskursens antagonister mer baserad på normativa och kulturella värderingar:

”We must value the unique experience passed on to us by our forefathers. For centuries, Russia developed as a multi-ethnic nation (from the very beginning), a civilization-state bonded by the Russian people, Russian language and Russian culture native for all of us, uniting us and preventing us from dissolving in this diverse world”. Putin 12-12-2012 ⁸⁴.

Det icke-ryska är det *anti-traditionella*. De splittrade heterogena identiteterna är det som står i motsats till det ryska. Anti-traditionellt karakteriserar något som det ryska inte är och identifieras som moment i diskursen. Ryssland står upp för en enad homogen kultur och språkanvändning som alla etniska grupper i Ryssland delar. Putin tillämpar ett vokabulär som appellerar till en känsla av ryskt, det som Žižek beskriver som ett tranferensförhållande. Identiteten konstrueras runt en känsla av att vara rysk i slutändan, och de som inte delar känslan av att vara rysk är inte det. Det som splittrar identiteten är att inte ha gemensamma värderingar, utan värderingar så kan identiteten inte överleva och kommer att slitas isär.

”It took Europe 40 years to move from the ECSC to the full European Union...We see their strengths and weaknesses. And this is our obvious advantage since it means we are in a position to avoid mistakes and unnecessary bureaucratic superstructures”. Putin 04-10-2011 ⁸⁵.

Putin målar upp den Europeiska Unionen som en byråkratisk superstruktur, men samtidigt som något en kan dra lärdom av. Det icke-ryska i diskursen är att skapa byråkratiska superstrukturer motiverade av politiska intressen. Återigen visar detta på att vara utan grundläggande värderingar är icke-ryska. Det ”ideologiska” är det som det ryska ställer sig i motsats till, vilket är ett moment i diskursen. Även Christenko förmedlar en liknande bild:

The European Union is not only our natural partner, but a source of useful experience. Current problems of the EU are a consequence. The reason is that the European integration logics at some time turned over from economical to political motivation. Christenko 28-04-2012 ⁸⁶.

Det ryska involverandet i EAEU är inte styrt av egna politiska intressen, utan av ekonomiska. Christenko uttrycker med vissa antydningar att det inte finns någon politisk ambition som styr EAEU till att bli ett politiskt projekt. Ryssland verkar för ett

---

⁸⁴ Putin, 12-12-2012.

⁸⁵ Putin, 04-10-2011.

⁸⁶ Christenko, 28-04-2012.

primärt ekonomiskt samarbete, detta ställs i kontrast till EU som ett politiskt motiverat samarbete. Det icke-ryska målas i diskursen upp till politiskt motiverade intentioner för samarbete.

Ryssland ställer sig mot de unipolära hegemoniska krafter som finns, det icke-ryska är att verka mot en multipolär värld med en maktbalans mellan olika poler styr balansen⁸⁷. EAEU ska verka som en garant för ett multipolär handelsbalans, där exempelvis både EU, ASEAN och UNASUR kan vara olika poler i en multipolär värld.

Hur ser då de senare åren ut? Under de senare åren av processen så är antagonisten betydligt tydligare utmålade. Diskursen förändras till att nu utmålas till att vara motsats till västerländsk. Den klara antagonisten i den ryska diskursen är den västerländska världen. EU, Europa och USA målas oftast upp som exempel på det icke-ryska, det finns en tydlig spricka i förhållande till norm. Väst sätts ofta i diskursen i relation till det ryska, som ett exempel på allt det som Ryssland inte är. Den ryska rollen i EAEU har nu blivit att tydligare vara en förkämpe mot ideologiska och politiskt motiverade krafter.

”It is this very mistake that the European Union made. We understood by their example – political euphoria from the accession of new members will not bring a long-lasting positive effect. Christenko 18-02-2013⁸⁸.

Det Christenko implicerar här är att den Europeiska Unionen har blivit något av ett monsterprojekt som fortfarande fungerar genom att hela tiden expandera. Detta är inte något som den Eurasiska Ekonomiska Unionen behöver för att överleva och bibehålla sin ekonomiska konkurrenskraft, det är icke-ryskt. Ryssland med EAEU är en union som är stark i sig själv. Trots sanktioner mot Ryssland så finns det fortfarande en vilja att samarbeta med Europeiska länder från ryskt håll menar Christenko i ett uttalande under 2015⁸⁹. Ryssland har bibehållit sin pragmatiska ställning, de västerländska länderna har valt en ideologisk hållning. Den ideologiska hållningen är icke-rysk. Diskursens gräns är här svårdefinierlig, Ryssland och Väst är både antagonister och samarbetspartners. Detta visar på subjektets *kontingens*, det är möjligt att definiera en identitet som flera saker samtidigt, trots att det kan stå i strid med vartannat⁹⁰.

Väst ser inte Ryssland som tillräckliga. Aldrig nöjda med Ryssland, finns det en ständig påtryckning från externa parter att alltid rekonstruera den ryska självbilden till att förena den med den egna. När Ryssland öppnar sig med ett marknadsekonomiskt regionalt integrationsprojekt finns det stora motverkande krafter som försöker hindra rysk ekonomisk expansion, förhindra och omforma de globala spelreglerna. Detta visas här:

---

⁸⁷ Putin, 04-10-2011.

⁸⁸ Christenko, 18-02-2013.

⁸⁹ Christenko, 06-02-2015.

⁹⁰ Žižek 1994. s 45-47.

"We understand that these actions were aimed against Ukraine and Russia and against Eurasian integration. And all this while Russia strived to engage in dialogue with our colleagues in the West". Putin 18-03-2014 ⁹¹.

Samt även i detta fallet:

"We keep hearing from the United States and Western Europe that Kosovo is some special case. What makes it so special in the eyes of our colleagues?...This is not even double standards; this is amazing, primitive, blunt cynicism". Putin 18-03-2014 ⁹².

Antagonisten är här tydligt utmålad. USA och de västeuropeiska staterna beskrivs som att vara hycklare. Den som saknar integritet har nu blivit en hycklare i diskursen, vilket tar rollen som ett moment i diskursen. Putin använder allt oftare pejorativa uttryck för att beskriva hur västvärlden inte spelar efter sina egna regler och har "reaktionära" tendenser, ytterligare ett exempel på ett icke-ryskt moment. Denna förändring i retoriken kan vara en möjlig indikator på att diskursen nu har ändrats till den grad att den tillåter dessa former av mer direkt utlåning av en preciserad antagonist i väst. Det reaktionära egenskaperna beskrivs med vissa undertoner som att indikera att de olika liberala staterna inte har en fullständig suveränitet. En mindre part får ofta vika sig mot en större. Västvärlden säger sig stå upp för människors självbestämmanderätt och skydd av nationella minoriteter, en tydlig normativ antagonism i diskursen. Putin ger en analogi av krimfrågan med det europeiska exemplet Kosovo. När övergrepp sker mot en nationell minoritet i Serbien så stödjer de västerländska länderna de nationella minoriteterna, men när denna nationella minoritet är rysk väljer de västerländska länderna att gå mot sina egna principer. Väst beskrivs som inkonsekvent och reaktionär. Putin antyder även vissa odemokratiska tendenser när det kommer till det europeiska agerandet, detta i kontrast mot hur Europa beskrevs 3 år före i diskursen.

4.3 Förändring över tid och ekvivalenskedjan

När det kommer till att identifiera de olika förändringarna i diskursen så är det utnämmandet av en klar antagonist som avslöjar sig tydligast. Diskursens antagonistiska egenskaper innehåller de största förändringarna när en jämförelse genomförs mellan tiden då EAEU föreslås till att det har realiserats. Från att ha varit ett mer diffust hot, till exempel anti-ryska krafter, förändras diskursen till att tydligt utmåla Europeiska Unionen och flertalet europeiska länder. Från att ha haft en nära koppling genom handel, integrationssamarbeten och en gemensam kristen värdegrund upplevs västvärlden som allt mer avståndstagande från Ryssland och det ryska. En förändrad subjektsposition där Ryssland inte är en del av väst på samma sätt.

De moment som förstärks under framförallt perioden 2014-2015 är det *eurasiska* och det *oberoende* momenten i diskursen. Ryssland konstruerar en gruppbildning kring det eurasiska som något oberoende från andra diskurser. Det som konstituerar det eurasiska blir genom diskursen allt mer preciserat genom en *artikulationsprocess*.

---

⁹¹ Putin, 18-03-2014.

⁹² Putin, 18-03-2014.

Grubbildningen reducerar alltså möjligheterna för vad det eurasiska samarbetet konstituerar⁹³.

Med oppositionell bestämning definieras positiva moment samtidigt med *negativa* moment. Definierande av exempelvis demokrati och pragmatism som ryska positiva moment gör samtidigt momenten *odemokratiskt* och *ideologiskt* till negativa moment. Demokratin hade tidigare inte en antagonist i väst, väst sågs som demokratiskt. Senare i diskursen presenteras väst som att ha brister i det demokratiska systemet. Rysslands oberoende stärks, både från Asien och Europa. Den växande "inre" marknaden inom den Ekonomiska Eurasiska Unionen gör att Ryssland alltid har en marknad att falla tillbaka på, trots sanktioner från EU. Detta kan vara en förklarande faktor till den ökande utilisationen av begreppet oberoende, men denna analys har som syfte att kartlägga förändringen och inte orsaken.

De självständiga aspekterna i den ryska diskursen är även något som förstärks över tid. Ryssland beskrivs allt oftare, med antydningar av både Christenko och Putin, att ha en ledande, essentiell roll inom den Eurasiska Ekonomiska Unionen. Speciellt i relation till den näst största medlemmen i EAEU, Kazakhstan.

---

⁹³ Winther-Jørgensen & Phillips, 2000. s.51-52.

Genom en dekonstruktion av den ryska diskursen så har ett flertal olika tecken kopplats till en ekvivalenskedja i form av signifikanter. Nodalpunkten i kedjan är "Ryssland" som även är en flytande signifikant eftersom den är ett tomt begrepp utan att fyllas med innehåll. Begrepp som genom artikulation har kopplats till "Ryssland" och det "ryska" presenteras som moment.

I figur 2 är de översta momenten kopplade till mästersignifikanten genom *hela* linjer, detta är de moment som konstituerar den ryska identiteten i diskursen. Momenten som är kopplade till mästersignifikanten "Ryssland" genom de *streckade* linjerna konstituerar de momenten som är det icke-ryska, allt det som definieras att tillhöra det som inte är ryskt. Detta simplificeras i modellen:

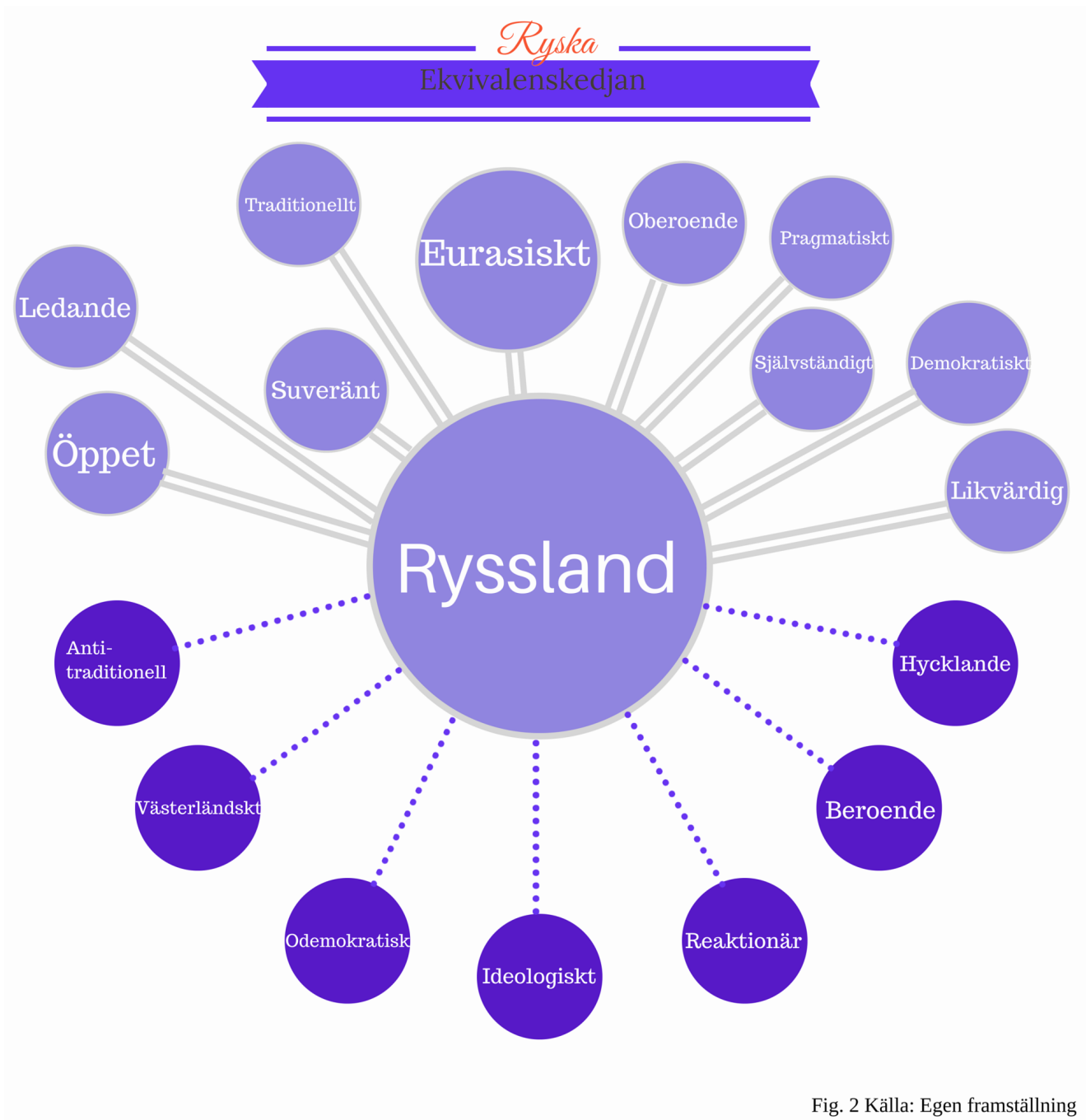

Fig. 2 Källa: Egen framställning

5. Sammanfattning & diskussion

Dekonstruktion av den ryska identiteten har genomförts med hjälp av flertalet metodologiska verktyg av både Chantal Mouffe, Ernesto Laclau och Slavoj Žižek. Förändringen i identiteten har analyserats genom en jämförelse av tidsperioden under introducerandet av konceptet med den Eurasiska Ekonomiska Unionen under 2011 och 2012 med implementeringsfasen 2014-2015. Frågeställningen som presenterades var:

Hur förändras och konstrueras den Ryska identiteten genom processen att skapa den Ekonomiska Eurasiska Unionen?

Analysen har haft en utgångspunkt i att avgöra det ryska perspektivet och ger därför inte en bild av vad västvärlden, Europa eller övriga identiteter har för bild av den ryska identiteten. Uppsatsen visar snarare på hur Ryssland uppfattar att andra uppfattar dem, Rysk subjektposition, vilket upprepas för ytterligare förtydligande ⁹⁴.

Det har genomförts ett stort antal diskursiva analyser av rysk identitet i tidigare forskning. Det som denna uppsats har kunnat bidra med för att ge ytterligare perspektiv på rysk identitetskonstruktion är att studera identitetskapandet tillsammans med ett ryskt supranationellt ekonomiskt projekt, i detta fall EAEU. Den ryska identiteten är nu sammanvävd med den i EAEU, rysk identitet blir eurasisk och vice versa. Uppsatsen kan även bidra med att belysa hur Ryssland ser på den egna rollen som en av flera poler i strävan efter en multipolär värld.

Ett stort antal analyser har en europeisk utgångspunkt och studerar den ryska identiteten från ett utifrånperspektiv. Denna uppsats ger insikter från det egna ryska perspektivet. Färdigställandet av den Eurasiska Ekonomiska Unionen har skett under det första kvartalet 2015, vilket innebär att detta är ett område som inte har studerats tidigare genom en diskursiv dekonstruktion. Uppsatsen ger en bild av hur förflyttningen av den ryska subjektpositionen har sett ut i förhållande till EAEU under de senaste 5 åren, en förflyttning där värderingar och en större identifikation kring det eurasiska snarare än en nationell rysk stat.

Skiljer sig då detta resultat mot tidigare forskning? I jämförelse med föregående forskning inom området så ger denna undersökning liknande indikationer, men ur en annan synvinkel. Det som ofta beskrivs som ett avståndstagande från Ryskt håll när det kommer till att närma sig västvärlden ses ur ett ryska perspektiv som en ovilja att förstå och acceptera Ryssland på Rysslands egna villkor.

Den Ryska identiteten beskrivs ofta som att agera för en ökande självständighet och suveränitet. Trots en ökande sanktionsprocess mot Ryssland så finns det fortfarande uttryck för en stor vilja från ryskt håll att ha goda relationer med västvärlden, även om de inte vill influeras av västerländska liberala värderingar. Något som kan anses förvånande i det allt mer distanserade uttrycken från den västerländska debatten. Resultaten visar även ett nytt förhållningssätt gentemot Eurasien som begrepp vid en

---

⁹⁴ Žižek, 1994. s 44-45.

jämförelse 2011 kontra 2015 där det eurasiska blivit en del av det ryska, snarare än ett komplementerande begrepp.

Rysk identitet knyts allt närmare en Eurasisk självständig kärna, snarare än att vara en blandning av en Europeisk och Asiatisk identitet. Žižeks teorier om ett tranferensförhållande vid ett bildande av identitet stärks genom att det används affektbetonade antagonistiska och samlande uttryck, både från Putin i rollen som representant för det nationella ryska och från Christenko som representant för det ryska inom EAEU. Det som är ryskt är i slutändan svårt att förklara utan att just beskriva det som Žižek genom ett samlande av "känslan" av att identifiera med den andres begär. Genom att införliva mer av det eurasiska i den ryska diskursen blir EAEU ett verktyg i skapandeprocessen av EAEU.

Kristna ortodoxa värden ligger närmare det eurasiska, snarare än protestantiska eller katolska värden. Den ryska identiteten beskrivs som en öppen och demokratisk enhet, men det upplevs från ryskt håll att västvärden inte ser den ryska identiteten som sådan. Samtidigt finns det även ökande tendenser att från tiden runt 2011 se väst som att ha bristfälliga demokratiska värderingar. De demokratiska värderingarna verkar från en rysk synvinkel endast vara kärnvärden då de sammanfaller med västliga intressen, till exempel jämförs Kosovos självständighetskamp med den Krim har genomgått. En tilltagande grad av pejorativa uttryck används för att konstruera en antagonist i den ryska diskursen gentemot västligt inflytande. En indikator på att Ryssland tilltagande porträtterar väst som den andre i sin diskurs och det diskursiva fältet utesluter i en allt högre grad självständighet och självklar demokrati från att associeras med väst.

Hur den ryska identiteten har *konstruerats* besvaras med en *dekonstruktion* och uppdelning i mästersignifikanter, moment, element och ett skapande av en *ekvivalenskedja*. Viktiga och dominerande begrepp för att belysa hur den ryska identiteten konstrueras utlästes genom en större mängd primärmaterial bestående av huvudsakligen översatta tal, intervjuer och diverse uttalanden från både Ryska federationens synvinkel och den Eurasiska Ekonomiska Kommissionens synvinkel. Hur den *förändras* besvaras med en jämförelse av momenten 2011-2012 och 2014-2015.

För att återkoppla till ett "fall av vad"⁹⁵ så kan denna undersökning även ge diverse indikationer på rysk identitet i stort. Även om uppsatsen är en diskursanalys av den ryska identiteten i relation till skapandet av den Eurasiska Ekonomiska Unionen så kanske den även kan säga något om rysk identitet i det stora hela. EAEU kan sägas ha fungerat som ett verktyg för att möjliggöra rysk självständighet.

För att vidareutveckla studiet av identitetsskapande processer i relation till EAEU hade en analys av exempelvis Vitrysslands, Armeniens eller Kazakstans identitetsutveckling varit intressanta. Kanske även Kirgizistan. Detta hade ytterligare kunnat addera en djupare förståelse för nationell identitetsutveckling i relation till supranationella organisationer.

---

⁹⁵ Teorell & Svensson, 2013. s 47.

6. Referenser

6.1 Primära källor

Christenko, Viktor, "Interview by the Chairman of the EEC Board Victor Khristenko to the Sovetskaya Belarus newspaper: We are working to systematize supranational legislation". Publicerad: 28-11-2012, [Elektronisk]. Tillgänglig: <http://www.eurasiancommission.org/en/nae/news/Pages/28-11-2012.aspx> Hämtad: 2012-04-01.

Christenko, Viktor, "Interview by the Chairman of the EEC Board Victor Khristenko to Vedomosti Newspaper: The efficiency of integration within the Customs Union determines the attitude of other states to integration within the CES ". Publicerad: 19-12-2012, [Elektronisk]. Tillgänglig: <http://www.eurasiancommission.org/en/nae/news/Pages/19-12-2012.aspx> Hämtad: 2012-04-02.

Christenko, Viktor, "Speech by Victor Khristenko at the investment forum Eurasian Economic Integration Project: an Organic Part of the Global Economy". Publicerad: 15-11-2012, [Elektronisk]. Tillgänglig: <http://www.eurasiancommission.org/en/nae/news/Pages/15-11-2012-5.aspx> Hämtad: 2012-04-01.

Christenko, Viktor, "Theses of the Report by Victor Khristenko, Chairman of the Eurasian Economic Commission Board, at the International Economic Forum of the CIS Member-States". Publicerad: 28-04-2012, [Elektronisk]. Tillgänglig: <http://www.eurasiancommission.org/en/nae/news/Pages/28-04-2012-2.aspx> Hämtad: 2012-04-02.

Christenko, Viktor, "Interview by the Chairman of the EEC Board V. Khristenko to Itogi Magazine: Political euphoria from the accession of new members will not produce a long-lasting positive effect". Publicerad: 18-02-2013, [Elektronisk]. Tillgänglig: <http://www.eurasiancommission.org/en/nae/news/Pages/123.aspx> Hämtad: 2012-04-01.

Christenko, Viktor, "Interview by EEC Board Chairman Viktor Khristenko to Handelsblatt". Publicerad: 24-04-2014, [Elektronisk]. Tillgänglig: <http://www.eurasiancommission.org/en/nae/news/Pages/24-04-2014-3.aspx> Hämtad: 2012-04-03.

Christenko, Viktor, "Interview with EEC Board Chairman Viktor Khristenko to the Expert Magazine ". Publicerad: 20-01-2014, [Elektronisk]. Tillgänglig: <http://www.eurasiancommission.org/en/nae/news/Pages/20-01-2014v.aspx> Hämtad: 2012-04-01.

Christenko, Viktor, "Khristenko: The EU is a key partner for the countries of the EAEC". Publicerad: 06-02-2015, [Elektronisk]. Tillgänglig: <http://en.ria.ru/economy/20150206/1046302017.html> Hämtad: 2012-04-05.

Christenko, Viktor, "Viktor Khristenko: EAEC in a crisis will be the driver of economic growth". Publicerad: 02-01-2015, [Elektronisk]. Tillgänglig: <http://mir24.tv/en/news/politics/11874738> Hämtad: 2012-04-01.

- Putin, Vladimir**, "St Petersburg International Economic Forum". Publicerad: 21-06-2012, [Elektronisk]. Tillgänglig: <http://en.kremlin.ru/events/president/news/15709> Hämtad: 2015-04-01.
- Putin, Vladimir**, "Address to the Federal Assembly". Publicerad: 12-12-2012, [Elektronisk]. Tillgänglig: <http://en.kremlin.ru/events/president/news/17118> Hämtad: 2015-04-02.
- Putin, Vladimir**, "Prime Minister Vladimir Putin took part in a press conference after a meeting of the EurAsEC Interstate Council and the Supreme Body of the Customs Union". Publicerad: 19-10-2011, [Elektronisk]. Tillgänglig: <http://archive.premier.gov.ru/events/news/16786/> Hämtad: 2015-04-01.
- Putin, Vladimir**, "Interview with Chairman of the Russian Federation Vladimir Putin". Publicerad: 17-10-2011, [Elektronisk]. Tillgänglig: <http://archive.premier.gov.ru/events/news/16755/> Hämtad: 2015-04-01.
- Putin, Vladimir**, "St Petersburg International Economic Forum". Publicerad: 2013-03-20, [Elektronisk]. Tillgänglig: http://http://www.europarl.europa.eu/meetdocs/2009_2014/documents/d-ru/dv/dru_2013_0320_06_/dru_2013_0320_06_en.pdf Hämtad: 2015-04-04.
- Putin, Vladimir**, "A new integration project for Eurasia: The future in the making". Publicerad: 04-10-2011, [Elektronisk]. Tillgänglig: <http://en.kremlin.ru/events/president/news/15709> Hämtad: 2015-04-05.
- Putin, Vladimir**, "Direct Line with Vladimir Putin". Publicerad: 16-04-2015, [Elektronisk]. Tillgänglig: <http://en.kremlin.ru/events/president/news/49261> Hämtad: 2015-04-01.
- Putin, Vladimir**, "Presidential Address to the Federal Assembly". Publicerad: 04-12-2014, [Elektronisk]. Tillgänglig: <http://en.kremlin.ru/events/president/news/47173> Hämtad: 2015-04-01.
- Putin, Vladimir**, "Conference of Russian ambassadors and permanent representatives". Publicerad: 01-07-2014, [Elektronisk]. Tillgänglig: <http://en.kremlin.ru/events/president/news/46131> Hämtad: 2015-04-01.
- Putin, Vladimir**, "Address by President of the Russian Federation". Publicerad: 18-03-2014, [Elektronisk]. Tillgänglig: <http://en.kremlin.ru/events/president/news/20603> Hämtad: 2015-04-01.
- Putin, Vladimir**, "All-Russian Youth Forum "Seliger-2014" ". Publicerad: 29-08-2014, [Elektronisk]. Tillgänglig: <http://en.kremlin.ru/d/46507> Hämtad: 2015-04-01.

6.2 Sekundära källor

- Bergström, Göran, Kristina Boréus (red.), (2011).** "Textens mening och makt - Metodbok i Samhällsvetenskaplig text- och diskursanalys". Studentlitteratur AB, Lund.
- Dragneva, Rilka, Kataryna Wolczuk, (2012).** "Russia, the Eurasian Customs Union and the EU: Cooperation, Stagnation or Rivalry?". Chathamhouse.org. [Elektronisk]. Tillgänglig: http://www.chathamhouse.org/sites/files/chathamhouse/public/Research/Russia%20and%20Eurasia/0812bp_dragnevawolczuk.pdf. Hämtad: 2015-03-25
- Esaiasson, Peter, Mikael Gilljam, Henrik Ekengren Oscarsson, Lena Wängnerud, (2012).** "Metodpraktikan - Konsten att studera samhälle, individ och marknad". Norstedts Juridik AB, Stockholm.

- Eurasian Economic Commission, (2015).** "About the Eurasian Economic Commission". [Elektronisk]. Tillgänglig: <http://www.eurasiancommission.org/en/Pages/about.aspx>
Hämtad: 2015-03-26.
- Laclau, Ernesto & Lilian Zac, (1994).** "Minding the Gap: The subject of politics", i: Laclau, Ernesto (red.): "The Making of Political Identities". Verso, Great Britain.
- Laclau, Ernesto & Chantal Mouffe, (2001).** "Hegemony and Socialist Strategy: Towards a Radical Democratic Politics". Verso, Great Britain.
- Molchanov, Mikhail A, (2014).** "The Eurasian Union and the reconstitution of the regional order in Central Asia". FLASCO-ISA Joint Conference, Buenos Aires, Argentina.
[Elektronisk]. Tillgänglig: <http://web.isanet.org/Web/Conferences/FLACSO-ISA%20BuenosAires%202014/Archive/2e5fffd8-2a5d-4de9-ad5e-a6bac577c84f.pdf> Hämtad: 2015-03-26
- Morozova, Natalia, (2011).** "The Politics Of Russian Post-Soviet Identity: Geopolitics, Eurasianism, And Beyond". Central European University Department of International Relations and European Studies. [Elektronisk]. Tillgänglig: <http://stage1.ceu.edu/sites/pds.ceu.hu/files/attachment/basicpage/478/nataliamorozova.pdf>. Hämtad: 2015-03-28
- Neumann, Iver B, (1996).** "Russia and the idea of Europe - a study in identity and international relations". Routledge, New York City, New York, USA.
- Malinova, Olga, (2014).** "Obsession with status and resentment: Historical backgrounds of the Russian discursive identity construction". Communist and Post-Communist Studies. Volym 47. Utgåva 3-4. Sidorna 291–303.
- Shirayev, Erik, (2013).** "Russian Government and Politics". Palsgrave McMillan, Chippenham & Eastbourne Publishing, Great Britain.
- Sinnerbrink, Robert, (2008).** "The Hegelian "Night of the World"". International Journal of Žižek Studies, Volym 2, Utgåva 2.
- Teorell, Jan, Torsten Svensson, (2013).** "Att fråga och att svara - Samhällsvetenskaplig metod". Liber AB, Malmö.
- Waltz, Kenneth, (2000).** "Structural Realism after the Cold War". Journal Artikel, International Security, volym 25, utgåva 1, sidorna 5-41.
- Winther-Jørgensen, Marianne, Louise Philips, (2000).** "Diskursanalys som teori och metod". Studentlitteratur AB, Lund.
- Žižek, Slavoj, (1994).** "Identity and Its Vicissitudes: Hegel's 'Logic of Essence' as a Theory of Ideology", i: Laclau, Ernesto (red.): "The Making of Political Identities". Verso, Great Britain.